

5VERTROUWELIJK

Gemeente Nunspeet
T.a.v. mevrouw C.W.J. Blom, burgemeester
Postbus 79
8070 AB Nunspeet
PER MAILBERICHT

CAOP

Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
KVK-nummer 41158878

@caop.nl

Den Haag, 5 september 2024

Onderwerp
Advies inzake integriteit

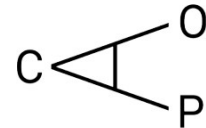
[Aantal] bijlage(n)
Ons kenmerk 2024/49

Geachte mevrouw Blom,

Op 19 augustus 2024 berichtte u mij over een kwestie waarvoor u advies van het Steunpunt Integriteitonderzoek Politieke Ambtsdragers (SIPA) wenst. Ik heb kennisgenomen van de krantenberichten over “de kwestie Nunspeet”. Wij spraken af dat ik mijn advies aan u zend, de burgemeester die aldus invulling geeft aan diens rol in het kader van artikel 170, tweede lid, Gemeentewet.

Het gaat over een aantal niet bij naam genoemde inwoners die zich hebben verenigd in een zogeheten burgerinitiatief, die in een aantal berichten aan u de burgemeester en de organisatie, vermeend niet integer handelen van vooral de wethouder grondzaken signaleren en oproepen om hiernaar een extern integriteitsonderzoek te laten instellen. Men heeft een meldpunt ingesteld en een zogenoemd “zwartboek” aan u overhandigd. U heeft mij gevraagd de verzoeken tot het instellen van een extern integriteitsonderzoek te beoordelen op mogelijke integriteitsaspecten en aan te geven of de feiten en omstandigheden een persoonsgericht integriteitsonderzoek legitimeren.

Het Steunpunt Integriteitonderzoek Politieke Ambtsdragers (SIPA) is in 2015 gestart naar aanleiding van kamer vragen en wetenschappelijk onderzoek naar de afwikkeling van (onderzoek naar) integriteitschendingen in Nederland. Hieruit kwam naar voren dat beslissers over onderzoek naar bestuurlijke integriteit ondersteuning behoeven bij deze voor hen schaarse casuïstiek. Het Steunpunt adviseert derhalve over de aard van gestelde schendingen en de juiste opvolging daarvan. Het Steunpunt treedt al doende op geen enkele wijze in de bevoegdheid die gremia hebben om een oordeel te vellen over de integriteit van politieke ambtsdragers. Voor de toepasselijke regelgeving en instellingsverantwoording zou ik willen verwijzen naar het verantwoordelijk ministerie (BZK). De wijze van opvolging van de advisering door burgemeesters kan verschillen. Ook dient niet onvermeld te blijven dat de advisering geen finale oordelen behelzen over bijvoorbeeld integriteitschendingen. Het zijn opvattingen gebaseerd op ervaring.

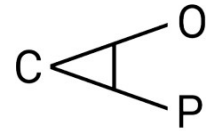
U heeft aangegeven dat het door “Helder Nunspeet” geleverde materiaal is betrokken bij een overleg met vertegenwoordigers van de provincie en het verantwoordelijk ministerie (BZK). Mede op basis daarvan heeft u geoordeeld dat het aangeleverde materiaal onvoldoende concreet is, het bevat geen concrete feiten op die onderzocht kunnen worden.

Ik kan uw standpunt volgen. Helder Nunspeet levert vooral een opsomming van bouw gerelateerde casuïstiek en acht de inzet en handelwijze van ambtenaren en bestuurders in deze casussen kennelijk getuigen van niet integer handelen. Ik zie in de genoemde voorbeelden geen aanwijzingen voor integriteitschendingen. De inwoners zijn het kennelijk niet eens met de besluitvorming en de gang van zaken. Daarvoor dienen bezwaar en beroepsprocedures. Op geen enkele wijze wordt het handelen van de genoemde functionarissen van de organisatie (ambtelijk of bestuurlijk), in verband gebracht met oneigenlijke motieven of achtergronden. De inwoners noemen geen concrete en verifieerbare handelingen van de functionarissen die in verband gebracht zouden kunnen worden met een integriteitsschending. Ook ontbreekt (een schijn van) onoorbare motieven of belangen bij de gesignaleerde casuïstiek, het gaat hoogstens over mogelijk onvoldoende transparant functioneren. De betreffende wethouder is betrokken bij een loonbedrijf zo stellen de opstellers van het zwartboek. Daarmee is er nog niet sprake van belangenverstrengeling, daarvoor moet tenminste een begin van een niet toegestane vermenging van publieke en private belangen aangewezen zijn. Daarvan is geen sprake. Dergelijke risico's worden tegenwoordig bij het begin van een ambtsperiode in een risicoanalyse in kaart gebracht met daarbij indien mogelijk risico beperkende maatregelen voor het geval dat de wethouder betrokken raakt bij besluitvorming die ook raakvlakken heeft met zijn private belangen. Er moet toch minstens een begin van bewijs zijn over daadwerkelijke onoorbare belangenverstrengeling om een persoonsgericht integriteitsonderzoek te legitimeren. Dat zie ik niet in deze casus.

De betrokken functionarissen doen derhalve kennelijk gewoon hun werk en het is aan het bevoegd gezag om dit te controleren en over de kwaliteit van het werk te oordelen. Om het functioneren van de diverse actoren onder de noemer “integriteit” te scharen moet men met concrete schendingen komen, bij gebreke waarvan kan worden gesproken van integritisme, hetgeen aspecten van smaad en laster in zich kan bergen. Wie stelt, moet bewijzen.

Persoonsgericht integriteitsonderzoek is bijna per definitie diffamerend. Reputatieschade ligt daarbij snel op de loer en is vrijwel niet te repareren. In de praktijk van de laatste jaren zien we dat deze risico's fors zijn voor met name de politieke ambtsdragers: burgemeester, wethouders en raadsleden hebben hiermee van doen. Het middel mag dus niet lichtvaardig worden ingezet en een oproep hiertoe moet een degelijke, concrete, onderzoekbare en derhalve verifieerbare onderbouwing hebben. Een dergelijk onderzoek kost bovendien veel tijd en middelen.

Op zichzelf is het zinvol om inzichten te verwerven in de effectiviteit en kwaliteit van ambtelijk en bestuurlijk handelen. Hoe verloopt de besluitvorming in bouw dossiers in de gemeente, is er balans in de interactie tussen bestuurders,

volksvertegenwoordiging en verantwoordelijke ambtenaren. Wordt zo nodig verantwoording afgelegd en is het proces voldoende transparant. Een inventarisatie van dergelijke vragen is vooral gericht op de toekomst: met de uitkomsten kan de effectiviteit en kwaliteit worden verbeterd. Ik heb begrepen dat de gemeente op andere beleidsterreinen reeds heeft ingezet op kwaliteitsontwikkeltrajecten. Als een dergelijk traject inzicht biedt in mogelijke verbeterpunten, zou u kunnen overwegen om dit middel ook op de thans voorliggende processen te betrekken. Dit kan bruikbare aanbevelingen over kwaliteitsverbetering opleveren.

Een persoonsgericht integriteitsonderzoek is vooral repressief van aard en levert meestal minder leerstof. De door de inwoners gesignaleerde kwesties gaan vooral over het door hen gepercipieerde functioneren van de organisatie. Ze spreken over achterkamers en onvoldoende transparantie. Met initiatieven gericht op kwaliteitsontwikkeling, zou die perceptie kunnen worden betrokken in een vergelijking met bijvoorbeeld andere gemeenten. De uitkomsten en opvolging zouden kunnen bijdragen aan het zijn van een lerende organisatie.

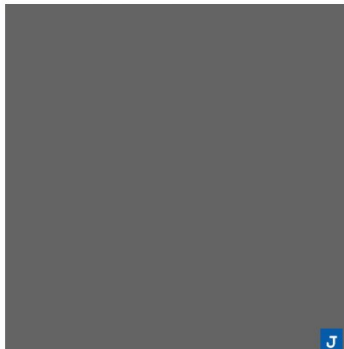
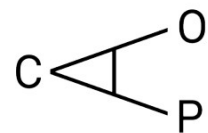
Concluderend: onvoldoende grondslag in het door de inwoners gestelde bewijs van niet integer handelen om een persoonsgericht integriteitsonderzoek te legitimeren. Een kwaliteitontwikkeltraject gaat zeker meer bruikbare inzichten bieden en persoonsgericht integriteitsonderzoek is bovendien geen geschikt middel in deze omvangrijke interactie tussen zovele verschillende actoren. Een kwaliteitontwikkeltraject gaat meer opleveren met minder risico's voor reputatieschade.

Deze brief heeft een aanduiding "vertrouwelijk". Het staat u uiteraard vrij hoe hier in uw organisatie mee om te gaan. Voor zover nodig, dezerzijds toestemming om dit schrijven door te geleiden.

Uiteraard tot nadere toelichting bereid,

Met vriendelijke groet,

CAOP / SIPA

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen